

Sygn. akt VIII U 823/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2016 roku w Lublinie

sprawy E. S.

z udziałem M. N. - (...) PPUH (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania E. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 20 kwietnia 2015 roku znak:(...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, iż E. S. jako pracownik u płatnika składek PPUH (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 16 grudnia 2014 roku do 15 marca 2015 roku.

Sygn. akt VIII U 823/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że E. S. nie podlega od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 15 marca 2015 roku obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek PPUH (...) Spółka z o.o.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego wynika, że umowa o pracę była zawarta w celu obejścia prawa, a jedynym jej celem było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a nie wykonywanie pracy. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (k. 35-37 akt ZUS).

Odwołanie od decyzji złożyła E. S., z którego treści wynika, iż domaga się jej zmiany i ustalenia, że podlega ona ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 15 marca 2015 roku z tytułu zawartej z PPUH (...) Spółka z o.o. umowy o pracę. Skarżąca podniosła, iż po nawiązaniu stosunku pracy faktycznie świadczyła pracę na rzecz pracodawcy, wykonując nałożone na nią obowiązki (k. 2- 4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w złożonej odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 6-8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni ukończyła w 2004 roku wyższe studia magisterskie na Wydziale Ekonomicznym (...) na kierunku zarządzanie i marketing (odpis dyplomu w aktach osobowych k. 41 a.s.). W okresie od 25 lipca 2005 roku do 24 maja 2006 roku odbywała staż w (...)i (...) (...)w B. (opinia i sprawozdanie z przebiegu stażu w aktach osobowych k. 41 a.s.). W okresie od 11 lutego 2009 roku do 14 lutego 2010 roku wnioskodawczyni była zatrudniona w Kancelarii (...) w B. jako młodszy księgowy, a od 1 grudnia 2010 roku do 18 listopada 2013 roku pracowała w Biurze (...) w B. na stanowisku księgowej (świadczenia pracy w aktach osobowych k. 41 a.s.).

PPUH (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. powstała w 1988 roku. Przedmiotem działalności w ostatnim okresie były roboty budowlane z przewagą robót instalacyjnych. Spółka zatrudniała ponad 30 osób. Były to stanowiska biurowe i inżynierskie. Liczba pracowników zmieniała się. Wnioskodawczyni trafiła do Spółki z naboru, który był ogłoszony do zespołu finansowego. Zespół finansowy zajmował się badaniem przebiegu kontraktów, rozliczeniem podwykonawców i zawieraniem umów z nimi. Zespół ten istniał wcześniej, ale w innej formie. Była to komórka 2-osobowa i miała być powiększona o 2 osoby. Nabór był ogłoszony w Internecie. Wnioskodawczyni nie знаła nikogo z tej firmy, zgłosiła się na rozmowę. Wcześniej wypełniła ankietę, którą wysłała do osoby rekrutującej. Osoba która zajmowała się rekrutacją, wyłoniła wnioskodawczynię z większej liczby osób, z uwagi na to, że miała ona doświadczenie w księgowości. Następnie wnioskodawczyni rozmawiała z prezesem M. D. i została z nią zawarta umowa o pracę na okres próbny od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 15 marca 2015 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku asystenta ekonomisty (umowa o pracę w aktach osobowych k. 41 a.s. oraz k. 10 akt ZUS).

W tym czasie, gdy Spółka robiła nabór, prowadziła sporo budów, ale weszła w spór z dostawcą materiałów, który nie realizował oferty i udało się jej zmienić dostawcę. W momencie jak zmieniono dostawcę sytuacja finansowa zaczęła się bardzo poprawiać. Spółka nie miała żadnych egzekucji, natomiast poprzedni dostawca zajął w trybie nakazowym wszystkie wierzytelności i rachunki Spółki. To doprowadziło do ogłoszenia upadłości Spółki w dniu 14 maja 2015 roku. Do momentu, kiedy nastąpiło zajęcie przez komornika w lutym 2015 roku, Spółka regulowała wszystkie płatności na bieżąco. W momencie rekrutacji pracowników w grudniu 2014 roku sytuacja Spółki była dobra. W tym czasie, gdy wnioskodawczyni była zatrudniana, była potrzeba zatrudnienia nowych osób. Wnioskodawczyni była pierwszą zatrudnioną osobą i miała być zatrudniona jeszcze jedna osoba. Cały czas dalej trwała rekrutacja do zespołu finansowego i kolejna osoba została wyłoniona w styczniu 2015 roku, ale nie doszło do jej zatrudnienia, bo w połowie lutego 2015 roku zostały zablokowane rachunki Spółki oraz sparaliżowana jej działalność.

Wnioskodawczyni faktycznie rozpoczęła pracę 16 grudnia 2014 roku i z uwagi na warunki lokalowe, jakie panowały w firmie (...), pracę wykonywała w siedzibie Spółki (...), która była Spółką córką Spółki (...). Przed przyjęciem do pracy przeszła badania lekarskie oraz przed podjęciem pracy szkolenie BHP.

W zakres obowiązków wnioskodawczynię wprowadziła A. K., która była zatrudniona na stanowisku analityka finansowego - kontrolera od grudnia 2013 roku i wnioskodawczyni pracowała pod jej bezpośrednim nadzorem. Wnioskodawczyni na początku sprawdzała dokumenty finansowe, faktury, wprowadzała dane do systemu komputerowego C., robiła obliczenia w systemie komputerowym E., tj. zliczanie faktur, dowodów wpłaty. Segregowała faktury i sprawdzała pod względem formalnym. Wykonywała też kopiowanie dokumentów, adresowanie kopert i inne czynności biurowe w zależności od potrzeby. A. K. sprawdzała jak wnioskodawczyni sobie radzi w tej pracy, początkowo nie dostawała jeszcze większych zadań do analizy. Nie ma dokumentów z podpisami wnioskodawczyni, bo to był początek jej pracy i nie robiła nic takiego, co musiałaby podpisywać. Wnioskodawczyni przychodziła do pracy codziennie na godzinę 8 i pracowała do godziny 16. Dojeżdżała busem, bo mieszka 14 km od B.. Miała swoje biurko do dyspozycji i laptop. Wynagrodzenie otrzymała przelewem na konto. Wnioskodawczyni, w tym czasie gdy się zatrudniła była w 8 miesiącu ciąży, ale nie powiedziała o tym pracodawcy, a on się nie zorientował, bo po wnioskodawczyni w ogóle nie było widać, że jest w ciąży. W momencie zatrudnienia wnioskodawczyni była zarejestrowana w urzędzie

pracy z prawem do zasiłku. Wnioskodawczyni pracowała przez 2 tygodnie, bo od 3 stycznia 2015 roku przebywała w szpitalu, gdyż miała zagrożoną ciążę. Następnie (...) roku urodziła dziecko i przebywała na urlopie macierzyńskim. Umowa o pracę rozwiązała się z upływem czasu, na który została zawarta.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów oraz zeznań wnioskodawczyni (k. 17v, 68v a.s.) oraz świadków M. D. (k. 87v-88 a.s.) i A. K. (k. 88-88v a.s.).

Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach osobowych wnioskodawczyni i aktach organu rentowego. Zostały one sporządzone i były przechowywane przez uprawnione osoby, nie noszą żadnych śladów ingerencji w ich treść. Ponadto ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony.

Sąd obdarzył wiarą zeznania wnioskodawczyni w całości. Znajdują one potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym – w zeznaniach przesłuchanych świadków oraz dowodach nieosobowych w postaci obdarzonych wiarą dokumentów. Zeznania wnioskodawczyni co do okoliczności faktycznych, w tym rodzaju wykonywanej pracy, ciężących na niej i wykonywanych obowiązków są wewnętrznie spójne, logiczne i znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków.

Świadkowie M. D. i A. K. w sposób spójny przedstawili istotne dla sprawy okoliczności, wskazując, iż wnioskodawczyni faktycznie od 16 grudnia 2014 roku podjęła na stanowisku asystenta ekonomisty swoje obowiązki pracownicze i rzeczywiście je wykonywała, pracując w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę i pod jego kierownictwem.

Przesłuchani w sprawie świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawczyni i niezainteresowanymi wynikiem postępowania, nie mieli więc żadnego powodu, aby składać zeznania w sposób niezgodny z rzeczywistością.

Z powyższych względów Sąd nie znalazł podstaw aby kwestionować zeznania przesłuchanych w sprawie osób, które jako logiczne i wzajemnie się potwierdzające tworzą całość i razem z obdarzonymi wiarą dokumentami pozwalają na stwierdzenie że wnioskodawczyni od dnia 16 grudnia 2014 roku, będąc zatrudniona w PPUH (...) Spółce z o.o. w B. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze godzin, faktycznie wykonywała swoje obowiązki pracownicze.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.963 j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają osoby fizyczne, będące pracownikami, od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Oznacza to, że warunkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym jest posiadanie statusu pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 1 omawianej ustawy, który to przepis stanowi, że za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. W konsekwencji powyższego, decydujące znaczenie dla powstania stosunku ubezpieczeniowego ma uprzednie istnienie stosunku pracy.

W świetle przepisu art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Na tle cytowanego przepisu zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie określone zostały konstytutywne cechy stosunku pracy, odróżniające go od innych stosunków prawnych. Należą do nich: dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 roku, I PK 110/06, Lex nr 207175)

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy organ rentowy podnosił, iż umowa o pracę zawarta została w celu obejścia prawa, a jedynym jej celem było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a nie wykonywanie pracy. To stanowisko organu rentowego, zdaniem Sądu Okręgowego, nie znajduje żadnego oparcia w dowodach zebranych w sprawie.

W niniejszej sprawie stosunek prawny, w ramach, którego E. S. świadczyła pracę na rzecz PPUH (...) Spółki z o.o. w B., spełnia cechy stosunku pracy określone w powołanym wyżej przepisie art. 22 § 1 k.p. Wnioskodawczyni bowiem podjęła pracę w dniu 16 grudnia 2014 roku i wykonywała ją codziennie, w wymiarze pełnego etatu, do dnia powstania niezdolności do pracy tj. do 2 stycznia 2015 roku, pracując codziennie i w ściśle określonym miejscu.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do ustalenia, iż zawarta pomiędzy stronami umowa o pracę miała charakter pozorny oraz, że czynność ta została dokonana w celu obejścia prawa.

Podnieść należy, że wnioskodawczyni nie знаła nikogo ze Spółki (...), informację o naborze pracowników uzyskała na podstawie ogłoszenia zamieszczonego w Internecie. Wprawdzie w dacie zawierania umowy o pracę była w 8 miesiącu ciąży, o czym nie poinformowała pracodawcy, ale przepisy prawa nie zabraniają zawierania umów o pracę z kobietami w ciąży, pod warunkiem jednakże, iż celem zawartej między stronami umowy jest świadczenie pracy, a nie tylko uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W tym miejscu warto przytoczyć wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 2 czerwca 2016 roku (III AUa 733/15), w którym stwierdzono, iż dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako cel podjęcia zatrudnienia, nie może świadczyć o zamiarze obejścia prawa, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie wykonywana. Problem pojawia się jednak wówczas, gdy mając na uwadze korzyści w zakresie ubezpieczenia chorobowego, strony zawierają ten rodzaj umowy tylko dla pozorów, nie zamierzając jej faktycznie realizować.

Natomiast w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 18 kwietnia 2016 roku (III AUa 1944/15) stwierdzono, iż nie ma na celu obejścia prawa dokonanie czynności prawnej dla osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie jest obejściem prawa. Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako motywacja do podjęcia zatrudnienia nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak na przykład chęć uzyskania środków utrzymania.

W niniejszej sprawie E. S. i przedstawiciel pracodawcy PPUH (...) Spółki z o.o. w B., podpisując umowę o pracę oświadczyli zgodnie, iż E. S. będzie świadczyć w sposób podporządkowany i ciągły pracę na rzecz pracodawcy. Całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości wskazuje, iż wnioskodawczyni zawierając umowę o pracę miała zamiar świadczyć pracę. Zeznania świadków oraz dowody w postaci dokumentów wskazują na faktyczne jej wykonywanie, a w tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu, brak jest podstaw do twierdzenia, że umowa ta była czynnością pozorną podpisaną na potrzeby zgłoszenia go do ubezpieczenia społecznego. Ubezpieczona podjęła bowiem wykonywanie czynności wynikających z umowy o pracę i wykonywała je w sposób ciągły do chwili pójścia na zwolnienie lekarskie. Nie można zatem przyjąć tezy organu rentowego o zamiarze zawarcia umowy w celu obejścia prawa i uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Sąd Okręgowy uznał zatem, że E. S. jako pracownik u płatnika składek PPUH (...) Spółki z o.o. w B. w okresie zatrudnienia od 16 grudnia 2014 roku do 15 marca 2015 roku na podstawie umowy o pracę podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z tych względów i na mocy powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.